

Kancelář ministryně obrany

Ministerstvo obrany, Tychonova 1, Praha 6 – Hradčany, PSČ 160 01, datová schránka hjyaavk

Praha 12. června 2024
Čj. MO 456969/2024-8694
Sp. zn. SpMO 41242/2024-8694

Poskytnutí informací

Ministerstvo obrany (MO) obdrželo dne 18. 5. 2024 žádost, podanou podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, o poskytnutí informací vztahujících se k zajišťování bezpečnosti obyvatelstva v případě mimořádných událostí.

K jednotlivým bodům žádosti sdělujeme následující informace.

1. Jaké kroky Ministerstvo obrany ČR podniká k zajištění bezpečnosti obyvatel v případě přírodních katastrof či jiných mimořádných událostí?

V oblasti zajištění bezpečnosti obyvatel pro případy přírodních katastrof či jiných mimořádných událostí plní MO podpůrnou roli civilním orgánům. Na základě § 16 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů, není MO primárně odpovědné za zajištění bezpečnosti obyvatel v případě přírodních katastrof či jiných mimořádných událostí. Tato kompetence náleží Ministerstvu vnitra (viz § 12 zákona č. 2/1969 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a § 7 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů) a dále složkám integrovaného záchranného systému (viz zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů).

Na základě § 9 odst. 3 a § 14 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, nicméně náleží mezi další úkoly Armády České republiky (ČR) například pomoc při záchranných pracích při pohromách a jiných závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí či k likvidaci následků pohromy. Dle § 4 odst. 2 zákona č. 239/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, představují vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil ČR tzv. ostatní složky integrovaného záchranného systému. Ozbrojené síly ČR byly v minulosti v této podpůrné roli nasazeny jak při bezprostředních záchranných činnostech, tak následně při likvidačních pracích (např. při povodních, při epidemii onemocnění COVID-19), podle rozhodnutí vlády ČR. Konkrétní kroky k zajištění bezpečnosti obyvatel v případě přírodních katastrof či jiných mimořádných událostí tak MO podniká podle potřeby, a to na základě rozhodnutí vlády ČR.

2. Jaké vzdělávací a informační kampaně Ministerstvo obrany ČR organizuje pro zvýšení povědomí veřejnosti o obraně státu a možnosti zapojení civilistů?

Ministerstvo obrany vzdělává a informuje veřejnost o oblasti obrany státu zejména prostřednictvím programu Příprava občanů k obraně státu (POKOS). Příprava občanů k obraně státu je zakotvena v § 52 zákona č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů. V době míru má příprava v současné době charakter vzdělávání žáků a studentů na základních a středních školách prostřednictvím projektových dnů POKOS, které pořádají jednotlivá krajská vojenská velitelství. V době míru je příprava občanů k obraně státu dobrovolná, přičemž za stavu ohrožení státu či za válečného stavu se stává povinnou. O aktivity programu POKOS je zejména ze strany škol velký zájem a jejich množství v posledních třech letech významně narostlo. Příprava občanů k obraně státu v době míru v oblasti vzdělávání zahrnuje:

- a) projektové dny POKOS a branně-sportovní soutěže na základních a středních školách za účasti vojáků z povolání, aktivních záloh, válečných veteránů a spolupracujících spolků;
- b) součástí projektových dnů jsou například i praktické ukázky první pomoci, sebeobranu či střelby;
- c) vojáci z krajských vojenských velitelství zaměřující se na přípravu občanů k obraně státu vzdělávají pedagogické pracovníky v oblasti obrany státu a poskytují jim potřebné informace k výuce žáků a studentů.

Aktivita programu POKOS probíhá také jako součást veřejných akcí, jako jsou například ARMY dny či oslavy historických výročí. Informace o programu jsou poskytovány na sociálních sítích a webových stránkách (www.pokos.army.cz).

3. Jaké konkrétní iniciativy nebo programy jsou dostupné pro civilisty, kteří se chtějí zapojit do dobrovolné vojenské přípravy nebo jiných forem podpory obrany státu?

Občané mají možnost se v době míru dobrovolně zapojit do obrany státu těmito způsoby - stát se vojákem z povolání, být zařazen do aktivní zálohy, účastnit se dobrovolného vojenského cvičení či využít institutu dobrovolného předurčení pro doplnění ozbrojených sil ČR. V případě, že občan nechce využít tyto možnosti, může se k obraně státu připravovat prostřednictvím aktivit programu POKOS, které organizují především krajská vojenská velitelství, spolky a nevládní organizace, s nimiž MO spolupracuje.

Ministerstvo obrany podporuje spolky a nevládní organizace, jejichž činnost má přesah do oblasti obrany, a to i formou dotačních programů. Aktivita zahrnují zejména zdravotnickou přípravu, základy topografie, základy sebeobranu, sportovní aktivity rozvíjející fyzickou a psychickou odolnost, základy kybernetické bezpečnosti, výuku o historii ozbrojených sil a obraně státu, rozvoj vojenských tradic atd.

4. Jaké jsou aktuální a plánované investice do infrastruktury, která by mohla být využita nejen pro vojenské účely, ale i pro ochranu a pomoc civilnímu obyvatelstvu?

Pro ochranu a pomoc civilnímu obyvatelstvu lze využívat speciální nemocnice v Těchoníně. Na výstavbu objektů, technologické, přístrojové a další vybavení je v letech 2024-2033 plánováno použít z rozpočtu MO 1 430 mil. Kč. Je nezbytné zdůraznit, že veškerá vojenská infrastruktura je v případě potřeby použitelná i ke zvládnutí krizí nevojenského charakteru, neboť mnohdy pouze ozbrojené síly ČR disponují vojenskou technikou vhodnou k jejich řešení.

5. Jak Ministerstvo obrany ČR spolupracuje s ostatními složkami integrovaného záchranného systému (např. Hasičský záchranný sbor, Policie ČR) při řešení krizových situací?

Dle § 4 odst. 2 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, představují vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil ČR tzv. ostatní složky integrovaného záchranného systému. V souladu s požadavkem § 21 tohoto zákona je plánovaná pomoc uskutečňována dle dohod o plánované pomoci. Dohody jsou uzavřeny s Ministerstvem vnitra, Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru, Policií ČR, Správou státních hmotných rezerv atd. Podmínky a zásady nasazování sil a prostředků Armády ČR upravuje Směrnice náčelníka Generálního štábu Armády České republiky k nasazování sil a prostředků Armády České republiky v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky.